

اعمال شب و روز عاشورا

۱- اعمال شب دهم (شب عاشورا)

(۱) احیا در شب اول عاشورا و پرداختن به عبادت، نماز، دعا و تلاوت قرآن

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: مَنْ أَحْيَا لَيْلَةَ عَاشُورَاءَ فَكَأَنَّمَا عَبَدَ اللَّهَ عِبَادَةَ جَمِيعِ الْمَلَائِكَةِ، وَ أَجْرُ الْعَامِلِ فِيهَا كَأَجْرِ سَبْعِينَ سَنَةً.^۱

رسول خدا صلی الله علیه وآله فرمود: هرکس شب عاشورا را احیا نگاه دارد، گویا خداوند را معادل عبادت همه ملائکه عبادت کرده است، و اجر عبادت این شب، اجر عبادت هفتاد سال است.

عَنِ الْحَارِثِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: إِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ تُحَافِظَ عَلَى لَيْلَةِ الْفِطْرِ وَ لَيْلَةِ النَّحْرِ وَ أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنَ الْمُحَرَّمِ وَ لَيْلَةَ عَاشُورَاءَ وَ أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنْ رَجَبٍ وَ لَيْلَةَ التَّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فَافْعَلْ وَ أَكْثِرْ فِيهِنَّ مِنَ الدُّعَاءِ وَ الصَّلَاةِ وَ تِلَاوَةِ الْقُرْآنِ.^۲

امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود: اگر می‌توانی شب عید فطر، شب عید قربان، شب اول ماه محرم، شب عاشورا، شب اول ماه رجب، و شب نیمه شعبان را بیدار باشی، بیدار باش و در این شب‌ها زیاد به دعا، نماز و تلاوت قرآن پرداز.

مرحوم سید بن طاووس در اقبال الاعمال می‌نویسد:

«بدان در این شب، یعنی شب دهم محرم، مولای ما حسین بن علی علیه السلام و یارانش به نماز و دعا مشغول بودند، درحالیکه زنادقه اسلام آنها را محاصره کرده بودند تا خون آن بزرگان را ریخته، هتک حرمتشان نموده و زندانشان را به اسارت

^۱ - بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۳۳۶ به نقل از اقبال الاعمال / اقبال الاعمال، ص ۲۸

^۲ - بحار الأنوار، ج ۹۷، ص ۸۸ به نقل از امالی طوسی

بِهِ غَيْرُكَ مِنَ الْعَظَمَةِ وَالْقُدْسِ وَالْجَلَالِ وَالْكَبْرِيَاءِ وَالشَّرَفِ وَالنُّورِ وَالرَّحْمَةِ وَالْقُدْرَةِ وَالْإِشْرَافِ
وَالْمَسْأَلَةِ وَالْجُودِ وَالْعَظَمَةَ وَالْمَدْحَ وَالْعِزَّ وَالْفَضْلَ الْعَظِيمَ وَالرَّوَّاجَ، وَالْمَسَائِلَ الَّتِي بِهَا تُعْطَى
مَنْ تُرِيدُ، وَبِهَا تُبَدَى وَتُعِيدُ،

يَا اللَّهُ وَ أَسْأَلُكَ بِمَسَائِلِكَ الْعَالِيَةِ الْبَيِّنَةِ، الْمَحْجُوبَةِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ دُونِكَ، يَا اللَّهُ وَ أَسْأَلُكَ بِأَسْمَائِكَ
الْمَخْصُوصَةِ، يَا اللَّهُ وَ أَسْأَلُكَ بِأَسْمَائِكَ الْجَلِيلَةِ الْكَرِيمَةِ الْحَسَنَةِ، يَا جَلِيلُ يَا جَمِيلُ، يَا اللَّهُ يَا عَظِيمُ،
يَا عَزِيزُ يَا كَرِيمُ، يَا فَرْدُ يَا وَثَرُ، يَا أَحَدُ يَا صَمَدُ، يَا اللَّهُ، يَا رَحْمَانُ يَا رَحِيمُ، أَسْأَلُكَ بِمُنْتَهَى أَسْمَائِكَ
الَّتِي تَحَلُّهَا فِي نَفْسِكَ،

يَا اللَّهُ وَ أَسْأَلُكَ بِمَا سَمَّيْتَهُ بِهِ نَفْسَكَ مِمَّا لَمْ يُسَمَّكَ بِهِ أَحَدٌ غَيْرُكَ،
يَا اللَّهُ وَ أَسْأَلُكَ بِمَا لَا يُرَى مِنْ أَسْمَائِكَ، يَا اللَّهُ وَ أَسْأَلُكَ مِنْ أَسْمَائِكَ بِمَا لَا يَعْلَمُهُ غَيْرُكَ،
يَا اللَّهُ وَ أَسْأَلُكَ بِمَا نَسَبْتَ إِلَيْهِ نَفْسَكَ مِمَّا تُحِبُّهُ، يَا اللَّهُ وَ أَسْأَلُكَ بِمَجْمَلَةِ مَسَائِلِكَ الْكَبْرِيَاءِ وَ بِكُلِّ
مَسْأَلَةٍ وَجَدْتُهُ حَتَّى يَنْتَهِيَ إِلَى الْإِسْمِ الْأَعْظَمِ،
يَا اللَّهُ وَ أَسْأَلُكَ بِأَسْمَائِكَ الْحُسْنَى كُلِّهَا،

يَا اللَّهُ وَ أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ وَجَدْتُهُ حَتَّى يَنْتَهِيَ إِلَى الْإِسْمِ الْأَعْظَمِ الْكَبِيرِ الْأَكْبَرِ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى، وَ هُوَ
اسْمُكَ الْكَامِلُ الَّذِي فَضَلْتَهُ عَلَى جَمِيعِ مَا تُسَمِّي بِهِ نَفْسَكَ، يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا
اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ، يَا رَحْمَانُ يَا رَحِيمُ، أَدْعُوكَ وَ أَسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذِهِ الْأَسْمَاءِ وَ تَفْسِيرِهَا، فَإِنَّهُ لَا
يَعْلَمُ تَفْسِيرَهَا أَحَدٌ غَيْرُكَ،

يَا اللَّهُ وَ أَسْأَلُكَ بِمَا لَا أَعْلَمُ وَ لَوْ عَلِمْتُهُ سَأَلْتُكَ بِهِ، وَ بِكُلِّ اسْمٍ اسْتَأْثَرْتُ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ
أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَ رَسُولِكَ وَ أَمِينِكَ عَلَيَّ وَ حَيِّكَ، وَ أَنْ تَغْفِرَ لِي جَمِيعَ ذُنُوبِي، وَ تَقْضِيَ لِي
جَمِيعَ حَوَائِجِي، وَ تُبَلِّغَنِي آمَالِي، وَ تُسَهِّلَ لِي مَحَابِّي، وَ تُيسِّرَ لِي مُرَادِي، وَ تُوصِلَنِي إِلَى بُغْيَتِي سَرِيعاً
عَاجِلاً، وَ تَرْزُقَنِي رِزْقاً وَاسِعاً، وَ تُفَرِّجَ عَنِّي هَمِّي وَ عَمِّي وَ كَرْبِي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ»^٥.

^٥ - بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٣٣٨-٣٤٠ به نقل از اقبال الاعمال/ اقبال الاعمال، ص ٣١-٣٢

(۳) نماز های شب دهم محرم

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ عَاشُورَاءَ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ مِنْ آخِرِ اللَّيْلِ فَقَرَأَ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ، وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ عَشْرَ مَرَّاتٍ، وَقُلَّ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ عَشْرَ مَرَّاتٍ، وَقُلَّ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ عَشْرَ مَرَّاتٍ، وَقُلَّ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ عَشْرَ مَرَّاتٍ، فَإِذَا سَلَّمَ قَرَأَ قُلَّ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَةَ مَرَّةٍ، بَنَى اللَّهُ تَعَالَى لَهُ فِي الْجَنَّةِ مِائَةَ أَلْفِ أَلْفِ مَدِينَةٍ مِنْ نُورٍ، فِي كُلِّ مَدِينَةٍ أَلْفُ أَلْفِ قَصْرِ، فِي كُلِّ قَصْرِ أَلْفُ أَلْفِ بَيْتٍ، فِي كُلِّ بَيْتٍ أَلْفُ أَلْفِ سَرِيرٍ، فِي كُلِّ سَرِيرٍ أَلْفُ أَلْفِ فِرَاشٍ، فِي كُلِّ فِرَاشٍ زَوْجَةٌ مِنَ الْحُورِ الْعِينِ، فِي كُلِّ بَيْتٍ أَلْفُ أَلْفِ مَائِدَةٍ، فِي كُلِّ مَائِدَةٍ أَلْفُ أَلْفِ قِصْعَةٍ، فِي كُلِّ قِصْعَةٍ مِائَةُ أَلْفِ أَلْفِ لَوْنٍ، وَمِنْ الْحَدَمِ عَلَى كُلِّ مَائِدَةٍ أَلْفُ أَلْفِ وَصِيفٍ وَمِائَةُ أَلْفِ أَلْفِ وَصِيفَةٍ، عَلَى عَاتِقِ كُلِّ وَصِيفٍ وَوَصِيفَةٍ مُنْدِيلٌ.^٦

رسول خدا صلی الله علیه وآله فرمود: هرکس در شب عاشورا، در آخر شب، چهار رکعت نماز بخواند، در هر رکعت یک بار سوره حمد، ده بار آیه الکرسی، ده بار سوره توحید، ده بار سوره فلق، ده بار سوره ناس؛ و بعد از اتمام نماز، صدبار سوره توحید را بخواند، خداوند برای او در بهشت صد میلیون شهر از نور بنا می کند. در هر شهر یک میلیون قصر وجود دارد و در هر قصر یک میلیون خانه. در هر خانه یک میلیون تخت وجود دارد و در هر تخت یک میلیون بستر، و در هر بستر همسری از حورالعین. در هر خانه یک میلیون سفره غذا وجود دارد، و در هر سفره یک میلیون قدح، و در هر قدح صد میلیون نوشیدنی متفاوت. در کنار هر سفره یک میلیون خدمتکار مرد و صد میلیون خدمتکار زن وجود دارد، و در کنار هر خدمتکار زن و مرد، یک حوله.

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَنَّهُ قَالَ: يُصَلِّي لَيْلَةَ عَاشُورَاءَ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَقُلَّ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ خَمْسُونَ [خَمْسِينَ] مَرَّةً، فَإِذَا سَلَّمْتَ مِنَ الرَّابِعَةِ فَأَكْثِرْ ذِكْرَ اللَّهِ تَعَالَى وَ الصَّلَاةَ عَلَى رَسُولِهِ وَ اللَّعْنَ لِأَعْدَائِهِمْ مَا اسْتَطَعْتَ.^٧

^٦ - بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٣٣٦-٣٣٧ به نقل از اقبال الاعمال

^٧ - بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٣٣٨ به نقل از اقبال الاعمال/ اقبال الاعمال، ص ٣٠

رسول خدا صلی الله علیه وآله فرمود: شب عاشورا چهار رکعت نماز خوانده شود، در هر رکعت یک بار سوره حمد و پنجاه بار سوره توحید، و بعد از نماز به مقدار توانایی ذکر خدا، صلوات بر رسول خدا، و لعن بر دشمنان ایشان انجام شود.

مرحوم سید بن طاووس در «مصباح الزائر»، بخش آخر این روایت را به این صورت نقل می کند:

«فَإِذَا سَلَّمْتَ مِنَ الرَّابِعَةِ فَأَكْثِرْ ذِكْرَ اللَّهِ تَعَالَى وَ الصَّلَاةَ عَلَى رَسُولِهِ وَ آلِهِ، وَ كَثْرَةَ اللَّعْنِ

عَلَى ظَالِمِي أَهْلِ الْبَيْتِ وَ قَاتِلِي الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَا اسْتَطَعْتَ».^۱

بعد از نماز به مقدار توانایی ذکر خدا، صلوات بر رسول خدا و آلش، و لعن بر ظالمین به اهل بیت علیهم السلام و قاتلین حسین بن علی علیه السلام انجام شود.

مرحوم محدث قمی در «وقایع الایام» می نویسد:

«این نماز، شبیه نماز امیرالمؤمنین علیه السلام است که فضیلت بسیار دارد».^۱

---

^۱ - مصباح الزائر، ص ۲۶۷

^۱ - وقایع الایام، ص ۱۴۹

۲- اعمال روز عاشورا

(۱) دعای روز دهم ماه محرم^۱

مرحوم سید بن طاووس در کتاب اقبال الاعمال، دعایی را نقل می کند که در صبح روز عاشورا (درحالی که انسان چیزی نخورده است)، قرائت شود:

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، سُبْحَانَ اللَّهِ أَنَاءَ اللَّيْلِ وَأَطْرَافِ النَّهَارِ، سُبْحَانَ اللَّهِ بِالْعُدُوِّ وَالْأَصَالِ، سُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَ حِينَ تُصْبِحُونَ، وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ، يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ، وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ، وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ تُخْرَجُونَ، سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ، وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وِليٌّ مِنَ الدُّنْيَا، وَكَبْرُهُ تَكْبِيرًا عَدَدَ كُلِّ شَيْءٍ، وَمِثْلَهُ كُلِّ شَيْءٍ، وَ زِنَةَ كُلِّ شَيْءٍ، وَأَضْعَافَ ذَلِكَ مُضَاعَفَةً أَبَدًا سَرْمَدًا كَمَا يَنْبَغِي لِعَظَمَتِهِ، سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوتِ، سُبْحَانَ ذِي الْعِزَّةِ وَالْجَبْرُوتِ، سُبْحَانَ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ، سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ، سُبْحَانَ الْقَائِمِ الدَّائِمِ، سُبْحَانَ الْحَيِّ الْقَيُّومِ، سُبْحَانَ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى، سُبْحَانَ تَعَالَى، سُبْحَانَ اللَّهِ، سُبُوْحُ قُدُّوسُ رَبِّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ،

^۱- بنا به فرموده مرحوم محدث قمی در مفاتیح الجنان، این دعا مشابه یا همان دعای عشرت می باشد. (مفاتیح الجنان، اعمال روز عاشورا) دعای عشرت، دعایی است عظیم از اسرار ادعیه که با چندین سند و متن مختلف از حضرت باقر و حضرت صادق علیهما السلام از پدران گرامی ایشان علیهم السلام از امیرالمؤمنین علیه السلام نقل شده است. این دعا را حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام به حضرت سیدالشهدا علیه السلام آموزش می دهند. جهت خواندن این دعا، طهارت فرد الزامی است و باید دعا رو به قبله خوانده شود. اوقات مناسب این دعا عبارتند از: هر صبح و شام، بعد از نماز عصر روز جمعه، و در نزدیک غروب روز عرفه. بر اثر این دعا، حسنات بی شماری برای خواننده دعا منظور شده، سیئات بی شماری از وی پاک شده، درجات او بالا رفته، و برای وی استغفار انجام می شود، و حاجتی را برای کسی و برای خود طلب نمی کند، مگر آنکه برآورده می شود. همچنین فقر و جنون و آشوب به وی نمی رسد. (بحار الأنوار، ج ۹۵، ص ۴۰۸-۴۰۹ به نقل از مهج الدعوات/ بحار الأنوار، ج ۹۰، ص ۷۳-۷۴ به نقل از جمال الاسبوع/ بحار الأنوار، ج ۸۶، ص ۲۷۴-۲۷۵)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ فِي مَنَّةٍ وَنِعْمَةٍ وَعَافِيَةٍ، فَأَتَيْتُكَ يَا اللَّهُ وَمَنَّكَ وَعَافَيْتَكَ، وَارْزُقْنِي
شُكْرَكَ، اللَّهُمَّ بِنُورِ وَجْهِكَ اهْتَدَيْتُ، وَبِفَضْلِكَ اسْتَغْنَيْتُ، وَبِنِعْمَتِكَ أَصْبَحْتُ وَآمَسَيْتُ أَصْبَحْتُ،
أُشْهِدُكَ وَكَفَى بِكَ شَهِيداً،

وَأُشْهِدُ مَلَائِكَتَكَ وَحَمَلَةَ عَرْشِكَ وَجَمِيعَ خَلْقِكَ وَسَمَاءَكَ وَأَرْضَكَ وَجَنَّتَكَ وَنَارَكَ، بِأَنَّكَ أَنْتَ
اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحَدَّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، وَأَنَّ مَا دُونَ عَرْشِكَ إِلَى قَرَارِ أَرْضِكَ مِنْ مَعْبُودٍ دُونِكَ بَاطِلٌ
مُضْمَحِلٌّ، وَأُشْهِدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ، وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا، وَأَنَّكَ بَاعِثٌ مَنْ فِي
الْقُبُورِ، اللَّهُمَّ فَاكْتُبْ شَهَادَتِي هَذِهِ عِنْدَكَ حَتَّى أَلْقَاكَ بِهَا، وَقَدْ رَضَيْتَ عَنِّي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، اللَّهُمَّ
فَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا تَضَعُ لَكَ السَّمَاءُ كَنَفَيْهَا، وَتُسَبِّحُ لَكَ الْأَرْضُ وَمَنْ عَلَيْهَا، حَمْدًا يَصْعَدُ وَلَا يَنْفَدُ،
حَمْدًا يَزِيدُ وَلَا يَبِيدُ، حَمْدًا سَرْمَدًا لَا انْقِطَاعَ لَهُ وَلَا نَفَادَ، حَمْدًا يَصْعَدُ أَوَّلُهُ وَلَا يَفْتَنِي آخِرُهُ، وَ لَكَ
الْحَمْدُ عَلَيَّ وَفَوْقِي وَمَعِي وَأَمَامِي وَقِبَلِي وَوَلَدِي، وَإِذَا مِتُّ وَفَنَيْتُ وَبَقَيْتُ، يَا مَوْلَايَ وَ لَكَ الْحَمْدُ
بِجَمِيعِ مَحَامِدِكَ كُلِّهَا عَلَى جَمِيعِ نِعَمَائِكَ كُلِّهَا، وَ لَكَ الْحَمْدُ فِي كُلِّ عَرْقٍ سَاكِنٍ، وَفِي كُلِّ أَكْلَةٍ وَشَرْبَةٍ
وَ لِبَاسٍ وَ قُوَّةٍ وَ بَطْنٍ وَ عَلَى مَوْضِعِ كُلِّ شَعْرَةٍ،

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كُلُّهُ، وَ لَكَ الْمُلْكُ كُلُّهُ، وَ بِيَدِكَ الْخَيْرُ كُلُّهُ، وَ إِلَيْكَ يَرْجِعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ عَلَانِيَتُهُ وَ سِرُّهُ، وَ
أَنْتَ مُنْتَهَى الشَّانِ كُلُّهُ، اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى حِلْمِكَ بَعْدَ عِلْمِكَ، وَ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى عَفْوِكَ بَعْدَ
قُدْرَتِكَ، اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ يَا بَاعِثَ الْحَمْدِ، وَ لَكَ الْحَمْدُ يَا وَارِثَ الْحَمْدِ وَ بَدِيعَ الْحَمْدِ وَ مُنْتَهَى الْحَمْدِ وَ
مُبْدِئَ الْحَمْدِ، وَ وَفَى الْعَهْدِ صَادِقَ الْوَعْدِ عَزِيزَ الْحُجْدِ وَ قَدِيمَ الْمَجْدِ،

اللَّهُمَّ وَ لَكَ الْحَمْدُ رَفِيعَ الدَّرَجَاتِ مُجِيبَ الدَّعَوَاتِ مُنْزِلَ الْآيَاتِ مِنْ فَوْقِ سَبْعِ سَمَاوَاتٍ، تُخْرِجُ مَنْ فِي
الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ، مُبَدِّلَ السَّيِّئَاتِ حَسَنَاتٍ، وَ جَاعِلَ الْحَسَنَاتِ دَرَجَاتٍ، اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ غَافِرِ
الدَّنْبِ، وَ قَابِلِ التَّوْبِ، شَدِيدِ الْعِقَابِ، ذَا الطَّوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، إِلَيْكَ الْمَصِيرُ،

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ فِي اللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى، وَ فِي النَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى، وَ لَكَ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَ الْأُولَى، اللَّهُمَّ لَكَ
الْحَمْدُ عَدَدَ كُلِّ نَجْمٍ فِي السَّمَاءِ، وَ لَكَ الْحَمْدُ بَعْدَ كُلِّ مَلَكٍ فِي السَّمَاءِ، وَ لَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ كُلِّ قَطْرَةٍ فِي
الْبَحْرِ، وَ لَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ أَوْرَاقِ الْأَشْجَارِ، وَ لَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ الْجِنِّ وَ الْإِنْسِ، وَ عَدَدَ الثَّرَى وَ الْبَهَائِمِ وَ
السَّبَاعِ وَ الطَّيْرِ، وَ لَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ مَا فِي جَوْفِ الْأَرْضِ، وَ لَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ مَا عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ، وَ لَكَ
الْحَمْدُ عَدَدَ مَا أَحْصَى كِتَابُكَ، وَ أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ، وَ زِينَةُ عَرْشِكَ حَمْدًا كَثِيرًا مُبَارَكًا فِيهِ، اللَّهُمَّ لَكَ

الْحَمْدُ عَدَدَ مَا تَقُولُ، وَ عَدَدَ مَا تَعْلَمُ، وَ عَدَدَ مَا يَعْمَلُ خَلْقَكَ كُلُّهُمُ الْأَوْلُونَ وَالْآخِرُونَ، وَ زِنَةَ ذَلِكَ كُلِّهِ، وَ عَدَدَ مَا سَمِينَا كُلَّهُ إِذَا مِتْنَا وَ فَنِينَا، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَ يُمِيتُ، وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ».

پس ده مرتبه بگو: أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ.

ده مرتبه بگو: يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ.

ده مرتبه بگو: يَا رَحْمَانُ يَا رَحْمَانُ.

ده مرتبه بگو: يَا رَحِيمُ يَا رَحِيمُ.

ده مرتبه بگو: يَا حَنَّانُ يَا مَنَّانُ.

ده مرتبه بگو: يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ.

ده مرتبه بگو: وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.

ده مرتبه بگو: آمِينَ آمِينَ.

ده مرتبه بگو: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ.

ده مرتبه بگو: وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ.

سپس بگو:

«اللَّهُمَّ أَنْتَ ثِقَتِي فِي كُلِّ كَرْبٍ وَ رَجَائِي فِي كُلِّ شِدِيدَةٍ، وَأَنْتَ لِي فِي كُلِّ أَمْرٍ نَزَلَ بِي ثِقَةٌ وَ عُدَّةٌ، كَمْ مِنْ كَرْبٍ يَضَعُفُ فِيهِ الْفُؤَادُ، وَ تَقِلُّ فِيهِ الْحِيلَةُ، وَ يَخْذُلُ فِيهِ الْقَرِيبُ، وَ يَشْمَتُ فِيهِ الْعَدُوُّ، وَ أَنْزَلْتَهُ بِكَ وَ شَكَوْتُهُ إِلَيْكَ، رَغْبَةً فِيهِ إِلَيْكَ عَمَّنْ سِوَاكَ، فَفَرَّجْتَهُ وَ كَشَفْتَهُ وَ كَفَيْتَهُ، فَأَنْتَ وَلِيُّ كُلِّ نِعْمَةٍ وَ صَاحِبُ كُلِّ حَسَنَةٍ، وَ مُنْتَهَى كُلِّ رَغْبَةٍ، فَلَكَ الْحَمْدُ كَثِيرًا وَ لَكَ الْمَنُّ فَاضِلًا، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، وَ سَهِّلْ لِي مَحْتَجِي، وَ يَسِّرْ لِي إِرَادَتِي، وَ بَلِّغْنِي أُمْنِيَّتِي، وَ أَوْصِلْنِي إِلَى بُغْيَتِي سَرِيعًا عَاجِلًا، وَ أَقْضِ عَنِّي دَيْنِي، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ».

١١- بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٣٤١-٣٤٣ به نقل از اقبال الاعمال

(۲) گریه بر مصائب حضرت سیدالشهدا علیه السلام و اهل بیت ایشان

عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ فَضَالٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي الْحُسَيْنِ الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: مَنْ كَانَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ يَوْمَ مُصِيبَتِهِ وَ حُزْنِهِ وَ بُكَائِهِ جَعَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَوْمَ فَرَجِهِ وَ سُرُورِهِ وَ قَرَّتْ بِنَا فِي الْجَنَّةِ عَيْنُهُ.^{۱۲}

حضرت رضا علیه السلام فرمود: هر کس روز عاشورا روز حزن و مصیبت و گریه او باشد، خدای عزوجل روز قیامت را روز خوشحالی و سرور او قرار می دهد، و چشمش در بهشت به واسطه ما آرامش می یابد.

عَنِ الْبَاقِرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: إِذَا كَانَ يَوْمَ الْعَاشِرِ مِنَ الْمُحَرَّمِ تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ مِنَ السَّمَاءِ، وَ مَعَ كُلِّ مَلَكٍ مِنَ الْبَلُورِ الْأَبْيَضِ، وَ يَدُورُونَ فِي كُلِّ بَيْتٍ وَ مَجْلِسٍ يَبْكُونَ فِيهِ عَلَى الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، فَيَحْمِلُونَ دُمُوعَهُمْ فِي تِلْكَ الْقَوَارِيرِ، فَإِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَتَلْتَهُبُ نَارُ جَهَنَّمَ، فَيَضْرِبُونَ مِنْ تِلْكَ الدُّمُوعِ قَطْرَةً عَلَى النَّارِ، فَتَهْرُبُ النَّارُ عَنِ الْبَاكِ عَلَى الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَسِيرَةَ سِتِّينَ أَلْفَ فَرَسَخٍ.^{۱۳}

حضرت باقر علیه السلام فرمود: روز دهم محرم که می شود، ملائکه از آسمان نازل می شوند. همراه هر ملک، ظروف بلوری سفید رنگی است. این ملائکه به هر خانه و مجلسی که برای حسین بن علی علیه السلام گریه می کنند رفته، اشک های آنها را در این ظروف می ریزند. روز قیامت که آتش جهنم زبانه می کشد، یک قطره از آن اشک ها را بر آتش می ریزند، پس آتش از گریه کننده بر حسین بن علی علیه السلام به مسافت شصت هزار فرسخ دور می شود.

(۳) تعزیت شیعیان به یکدیگر

عُقْبَةُ از حضرت باقر علیه السلام نقل می کند که فرمود: باید در روز عاشورا به یکدیگر تعزیت بگویید ... ، عقبه عرض کرد: چگونه به یکدیگر تعزیت بگویند؟ فرمود: بگویند:

^{۱۲} - بحار الأنوار، ج ۱۰۱، ص ۱۰۲ به نقل از علل الشرايع

^{۱۳} - المنتخب للطريحي، ج ۲، ص ۴۶۴ / تظلم الزهراء، ص ۶۷

«أَعْظَمَ اللَّهُ أَجُورَنَا بِمُصَابِنَا بِالْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَجَعَلَنَا وَإِيَّاكُمْ مِنَ الظَّالِمِينَ بِثَأْرِهِ مَعَ وَلِيِّهِ
الْإِمَامِ الْمَهْدِيِّ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ»^{١٤}

(٤) نفرین و لعن بر دشمنان اهل بیت علیهم السلام و قتل سیدالشهدا علیه السلام
عَنْ عَلْقَمَةَ بْنِ مُحَمَّدٍ الْحَضْرِيِّ عَنْ أَبِي جَعْفَرِ الْبَاقِرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: فَاجْتَهِدُوا فِي الدُّعَاءِ عَلَى قَاتِلِهِ
وَ عَدُوِّهِ.^{١٥}

علقمه از حضرت باقر علیه السلام نقل می کند که فرمود: (در روز عاشورا) در نفرین بر قاتلین
حسین بن علی علیه السلام و دشمن حضرتش، سعی و جدیت داشته باشید.

مرحوم علامه مجلسی در زادالمعاد می نویسد:

«فرد در روز عاشورا، هزار مرتبه بر قاتلان آن حضرت لعنت کند و بگوید: «اللَّهُمَّ اَعْنُ قَتْلَةَ
الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ».^{١٦}

عَنِ الرَّيَّانِ بْنِ شَيْبٍ قَالَ: قَالَ الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي أَوَّلِ يَوْمٍ مِنَ الْمُحَرَّمِ: يَا ابْنَ شَيْبٍ! إِنَّ سَرَّكَ
أَنْ تَسْكُنَ الْغُرْفَ الْمُبْنِيَّةَ فِي الْجَنَّةِ مَعَ النَّبِيِّ وَآلِهِ، فَالْعَنْ قَتْلَةَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامِ.^{١٧}
حضرت رضا علیه السلام در روز اول محرم به ریان بن شیب فرمود: ای پسر شیب! اگر دوست
داری که در غرفه های بهشتی با رسول خدا صلی الله علیه و آله و خاندانش باشی، پس قتل
حسین بن علی علیه السلام را لعنت کن.

^{١٤} - مصباح المتهدج، ص ٧٧٢-٧٧٣

^{١٥} - مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣٠٩ به نقل از المزار القديم

^{١٦} - زادالمعاد، ص ٣٧٢ / مفاتيح الجنان، در اعمال روز عاشورا

^{١٧} - امالی صدوق، ص ١٣٠

(۵) صلوات بر محمد و آل محمد

شیخ مفید در «مسار الشیعة» می نویسد:

در روز عاشورا، صلوات بر محمد و آلش مستحب است.^{۱۸}

(۶) ذکر «یا لیتنی»

عَنِ الرَّيَّانِ بْنِ شَبِيبٍ قَالَ: قَالَ الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي أَوَّلِ يَوْمٍ مِنَ الْمُحَرَّمِ: يَا ابْنَ شَبِيبٍ! إِنَّ سَرَكَ أَنْ تَكُونَ لَكَ مِنَ الثَّوَابِ مِثْلَ مَا لِمَنْ اسْتَشْهَدَ مَعَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، فَقُلْ مَتَى مَا ذَكَرْتَهُ: «يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزاً عَظِيماً»^{۱۹}

حضرت رضا علیه السلام در روز اول محرم به ریّان بن شیبیب فرمود: ای پسر شیبیب! اگر دوست داری پاداشی همچون پاداش کسانی داشته باشی که همراه حسین بن علی علیهما السلام شهید شدند، هر گاه حسین بن علی علیه السلام را یاد کردی، بگو: «یا لیتنی کنت معهم فأفوز فوزاً عظیماً».

(۷) قرائت سوره توحید به تعداد هزار مرتبه

رُوِيَ عَنِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّهُ قَالَ: مَنْ قَرَأَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ أَلْفَ مَرَّةٍ سُورَةَ الْإِخْلَاصِ نَظَرَ الرَّحْمَنُ إِلَيْهِ، وَمَنْ نَظَرَ الرَّحْمَنُ إِلَيْهِ لَمْ يُعَذِّبْهُ أَبَداً.^{۲۰}

حضرت صادق علیه السلام فرمود: هرکس روز عاشورا هزار مرتبه سوره اخلاص را قرائت کند، خداوند رحمان به وی نظر می کند، و هرکس که خداوند به وی نظر کند، او را هرگز عذاب نخواهد کرد.

^{۱۸} - مسار الشیعة، ص ۴۴

^{۱۹} - امالی صدوق، ص ۱۳۰

^{۲۰} - بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۳۴۳ به نقل از اقبال الاعمال

(۸) دعای شریف عبدالله بن سنان در روز عاشورا

مقدمه

نماز و دعای بسیار مهمی به عنوان یکی از اعمال روز عاشورا از حضرت صادق علیه السلام نقل شده است. راوی دعا جناب «عبدالله بن سنان» است و لذا این دعا به نام راوی آن، نامگذاری می شود. دعای عبدالله بن سنان در سه کتاب «مصباح المتهدجد» مرحوم شیخ طوسی، «المزار الکبیر» مرحوم شیخ محمد بن جعفر مشهدی، و «اقبال الاعمال» مرحوم سید بن طاووس، با کمی اختلاف نقل شده است. نقل «المزار الکبیر» مطابق با نقل «مصباح المتهدجد» است. در اینجا، مبنا نقل مرحوم شیخ طوسی در «مصباح المتهدجد» می باشد.

متن روایت:

عبدالله بن سنان نقل می کند که در روز عاشورا به خدمت سید و آقایم حضرت صادق علیه السلام شرفیاب شدم و ایشان را رنگ پریده و اندوهناک یافتم. اشک همچون مروارید از دیدگانش سرازیر بود.

عرض کردم: ای فرزند رسول خدا، گریه‌ی شما به چه دلیل است؟ خداوند هرگز دیدگان شما را گریان نکند.

حضرت فرمود: مگر غافل؟! آیا نمی دانی که حسین بن علی علیهما السلام در چنین روزی شهید شده است؟

عرض کردم: ای آقای من، درباره روزه‌ی این روز چه می فرمایید؟

حضرت فرمود: روزه بگیر بدون آنکه در شب، نیت روزه کرده باشی، و افطار کن بدون آنکه خوشحال باشی؛ و اینگونه نباشد که یک روز تمام چیزی نخوری، بلکه ساعتی بعد از نماز عصر شربت از آب بنوش، زیرا در این ساعت بود که جنگ از خاندان رسول خدا صلی الله علیه و آله برطرف شد، در حالیکه سی نفر از اهل بیت و موالیانشان روی زمین افتاده بودند؛ کسانی که اگر رسول خدا صلی الله علیه و آله در آن روز در دنیا بود، صاحب تعزیه هر یک از آنها می شد.

در این هنگام حضرت صادق علیه السلام آنچنان گریست که محاسن مبارکش از اشک، تر شد. سپس فرمود:

ای پسر سنان، بهترین کار در این روز آن است که لباس پاکیزه بپوشی، بندهای آن را بگشایی، آستین‌ها را بالا زده، و در شکل و شمائل عزاداران درآیی.

سپس به بیابان یا جایی که (دشمنان) تو را نبینند یا در خانه رفته، بعد از طلوع آفتاب، چهار رکعت نماز (دو نماز دو رکعتی) بخوانی، و رکوع و سجود این نماز را به خوبی انجام دهی. پس در نماز اول (یعنی دو رکعت اول)، در رکعت اول، بعد از حمد، سوره‌ی کافرون، و در رکعت دوم، بعد از حمد، سوره‌ی توحید را بخوان.

در نماز دوم (یعنی دو رکعت دوم)، در رکعت اول، بعد از حمد، سوره‌ی احزاب، و در رکعت دوم، بعد از حمد، سوره‌ی منافقون را بخوان. در غیر اینصورت، هر سوره‌ی قرآنی که می‌توانی بخوان. بعد از سلام نماز، در حالت ایستاده، به قبر سیدالشهداء علیه‌السلام رو کن، و در درونت شهادت ایشان و فرزندان و خاندانش را به یاد آور، و بر ایشان سلام و صلوات بفرست، و قاتلین ایشان را لعن کن و از افعال آنها تبری بجوی. خداوند به این لعن و تبری، درجه و مقام تو را در بهشت بالا می‌برد و گناهان تو را پاک می‌کند.

سپس از آن محلی که ایستاده‌ای، چند قدم جلوتر برو و بگو:

«إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ، رِضَى بِقَضَائِهِ، وَتَسْلِيمًا لِأَمْرِهِ»

ذکر خدا و کلمه استرجاع (إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ) را زیاد تکرار کن، و در تمام این حالات باید در حال حزن و اندوه باشی.

پس چند قدم به عقب برگرد و در جایگاهی که نماز خواندی قرار گیر. و چنین بگو:

«اللَّهُمَّ عَذِّبِ الْفَجْرَةَ، الَّذِينَ شَاقُّوا رَسُولَكَ، وَ حَارَبُوا أَوْلِيَاءَكَ، وَ عَبَدُوا غَيْرَكَ، وَ اسْتَحَلُّوا مَحَارِمَكَ، وَ أَلْعَنِ الْقَادَةَ وَالْأَتْبَاعَ، وَ مَنْ كَانَ مِنْهُمْ، فَحَبِّ وَ أَوْصَعْ مَعَهُمْ، أَوْ رِضِي بِفِعْلِهِمْ لَعْنًا كَثِيرًا. اللَّهُمَّ وَ عَجِّلْ فَرَجَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ اجْعَلْ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ، وَ اسْتَنْقِذْهُمْ مِنْ أَيْدِي الْمُنَافِقِينَ وَ الْمُضِلِّينَ وَ الْكُفْرَةَ الْجَاهِدِينَ، وَ افْتَحْ لَهُمْ فَتْحًا يَسِيرًا، وَ آتِخْ لَهُمْ رُوحًا وَ فَرَجًا قَرِيبًا، وَ اجْعَلْ لَهُمْ مِنْ لَدُنْكَ عَلَى عَدُوِّكَ وَ عَدُوِّهِمْ سُلْطَانًا نَصِيرًا».

سپس دستانت را به حالت دعا بلند کن و در حالی که دشمنان آل محمد صلوات‌الله‌علیهم را قصد می‌کنی، چنین بگو:

«اللَّهُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْأُمَّةِ نَاصَبَتِ الْمُسْتَحْفَظِينَ مِنَ الْأَيْمَةِ، وَكَفَرَتْ بِالْكَلِمَةِ، وَعَكَفَتْ عَلَى الْقَادَةِ الظَّالِمَةِ، وَهَجَرَتِ الْكِتَابَ وَالسُّنَّةَ، وَعَدَلَتْ عَنِ الْحُبْلَيْنِ اللَّذَيْنِ أَمَرَتْ بِطَاعَتِهِمَا وَالتَّمَسُّكِ بِهِمَا، فَأَمَاتَتِ الْحَقَّ، وَحَادَثَتْ عَنِ الْقَصْدِ، وَمَالَاتِ الْأَحْزَابَ، وَحَرَفَتِ الْكِتَابَ، وَكَفَرَتْ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهَا، وَتَمَسَّكَتِ بِالْبَاطِلِ لَمَّا اعْتَرَضَهَا، فَضَيَّعَتْ حَقَّكَ، وَأَضَلَّتْ خَلْقَكَ، وَقَتَلَتْ أَوْلَادَ نَبِيِّكَ وَخَيْرَةَ عِبَادِكَ وَحَمَلَةَ عِلْمِكَ وَوَرِثَةَ حِكْمَتِكَ وَوَحْيِكَ.

اللَّهُمَّ فَزَلِّلْ أَعْدَاءَ أَعْدَائِكَ وَأَعْدَاءَ رَسُولِكَ وَأَهْلِي بَيْتِ رَسُولِكَ.

اللَّهُمَّ وَآخِرْبِ دِيَارَهُمْ، وَأَفْلُلْ سِلَاحَهُمْ، وَخَالَفِ بَيْنَ كَلِمَتِهِمْ، وَفُتِّ فِي أَعْضَادِهِمْ، وَأَوْهِنِ كَيْدَهُمْ، وَاضْرِبْهُمْ بِسَيْفِكَ الْقَاطِعِ، وَارْمِهِمْ بِحَجَرِكَ الدَّامِعِ، وَظُمَّهُمْ بِالْبَلَاءِ طَمًا، وَفُمَّهُمْ بِالْعَذَابِ قَمًا، وَعَذِّبْهُمْ عَذَابًا نُكْرًا، وَخُذْهُمْ بِالسِّنِينَ وَالْمَثَلَاتِ الَّتِي أَهْلَكْتَ بِهَا أَعْدَاءَكَ، إِنَّكَ ذُو نِقْمَةٍ مِنَ الْمُجْرِمِينَ.

اللَّهُمَّ إِنَّ سُنتَكَ ضَائِعَةٌ، وَأَحْكَامَكَ مُعْطَلَةٌ، وَعِثْرَةَ نَبِيِّكَ فِي الْأَرْضِ هَائِمَةٌ.

اللَّهُمَّ فَأَعِنِ الْحَقَّ وَأَهْلَهُ، وَأَفْصِحِ الْبَاطِلَ وَأَهْلَهُ، وَمُنَّ عَلَيْنَا بِالتَّجَاةِ، وَاهْدِنَا إِلَى الْإِيمَانِ، وَعَجِّلْ فَرَجَنَا، وَأَنْظِمُهُ بِفَرَجِ أَوْلِيَائِكَ، وَاجْعَلْهُمْ لَنَا وُدًّا، وَاجْعَلْنَا لَهُمْ وَفْدًا. اللَّهُمَّ وَأَهْلِكَ مَنْ جَعَلَ يَوْمَ قَتْلِ ابْنِ نَبِيِّكَ وَخَيْرَتِكَ عِيدًا، وَاسْتَهَلَّ بِهِ فَرَحًا وَمَرَحًا، وَخُذْ آخِرَهُمْ كَمَا أَخَذْتَ أَوْلَهُمْ، وَأَضْعِفِ اللَّهُمَّ الْعَذَابَ وَالتَّنْكِيلَ عَلَى ظَالِمِي أَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ، وَأَهْلِكَ أَشْيَاعَهُمْ وَقَادَتَهُمْ، وَابْرُ حُمَاتِهِمْ وَجَمَاعَتَهُمْ.

اللَّهُمَّ وَضَاعِفْ صَلَوَاتِكَ وَرَحْمَتِكَ وَبَرَكَاتِكَ عَلَى عِثْرَةِ نَبِيِّكَ، الْعِثْرَةَ الضَّائِعَةَ الْحَائِفَةَ الْمُسْتَدَلَّةَ، بَقِيَّةً مِنَ الشَّجَرَةِ الطَّيِّبَةِ الزَّاكِيَةِ الْمُبَارَكَةِ، وَاعْلِ اللَّهُمَّ كَلِمَتَهُمْ، وَأَفْلِجِ حُجَّتَهُمْ، وَاكْشِفِ الْبَلَاءَ وَاللَّوَاءَ، وَحَنَادِسَ الْبَاطِلِ وَالْعَمَى عَنْهُمْ، وَثَبِّتْ قُلُوبَ شِيَعَتِهِمْ وَحِزْبِكَ عَلَى طَاعَتِكَ وَوِلَايَتِهِمْ وَنُصْرَتِهِمْ وَمُؤَالَاتِهِمْ، وَاعْنُهُمْ وَأَمْنَحُهُمُ الصَّبْرَ عَلَى الْأَذَى فِيكَ، وَاجْعَلْ لَهُمْ أَيَّامًا مَشْهُودَةً، وَأَوْقَاتًا مَحْمُودَةً مَسْعُودَةً، يُوشِكُ فِيهَا فَرَجُهُمْ، وَتُوجِبُ فِيهَا تَمْكِينَهُمْ وَنُصْرَهُمْ كَمَا ضَمِنْتَ لِأَوْلِيَائِكَ فِي كِتَابِكَ الْمُنْزَلِ، فَإِنَّكَ قُلْتَ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ: «وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ، وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ، وَ لَيَبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ حَوْفِهِمْ أَمْنًا، يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا».

اللَّهُمَّ اكْشِفْ غُمَّتَهُمْ، يَا مَنْ لَا يَمْلِكُ كَشْفَ الضَّرِّ إِلَّا هُوَ، يَا وَاحِدُ يَا أَحَدُ، يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ، وَ أَنَا يَا إِلَهِي عَبْدُكَ الْخَائِفُ مِنْكَ، وَ الرَّاجِعُ إِلَيْكَ، السَّائِلُ لَكَ، الْمُقْبِلُ عَلَيْكَ، أَلَّا يَجِي إِلَيَّ فَنَائِكَ، أَلْعَالَمِ يَا إِلَهِي لَا مَلْجَأَ مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ، فَتَقَبَّلِ اللَّهُمَّ دُعَائِي، وَاسْتَمِعْ يَا إِلَهِي عَلَانِيَتِي وَ نَجْوَائِي، وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ رَضِيَتْ عَمَلُهُ، وَ قَبِلَتْ نُسْكُهُ، وَ تَجَيَّتُهُ بِرَحْمَتِكَ، إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ.

اللَّهُمَّ وَ صَلِّ أَوْلَا وَ آخِرَا عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَارْحَمْ مُحَمَّدًا وَ آلَ مُحَمَّدٍ، بِأَكْمَلِ وَ أَفْضَلِ مَا صَلَّيْتَ وَ بَارَكْتَ وَ تَرَحَّمْتَ عَلَى أَنْبِيَائِكَ وَ رُسُلِكَ وَ مَلَائِكَتِكَ وَ حَمَلَةَ عَرْشِكَ بِإِلَهِ إِلَّا أَنْتَ.

اللَّهُمَّ وَ لَا تُفَرِّقْ بَيْنِي وَ بَيْنَ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ، وَاجْعَلْنِي يَا مَوْلَايَ مِنْ شِيعَةِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ فَاطِمَةَ وَ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ وَ ذُرِّيَّتِهِمُ الطَّاهِرَةَ الْمُنتَجَبَةَ، وَ هَبْ لِي التَّمَسُّكَ بِحَبْلِهِمْ، وَ الرِّضَا بِسَبِيلِهِمْ، وَ الْإِخْتِاطَ بِطَرِيقَتِهِمْ، إِنَّكَ جَوَادُ كَرِيمٌ.

سپس به سجده برو و صورت بر خاک بگذار و بگو:

«يَا مَنْ يَحْكُمُ مَا يَشَاءُ، وَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ، أَنْتَ حَكَمْتَ، فَلَكَ الْحَمْدُ مُحَمَّدًا مَشْكُورًا، فَعَجَّلْ يَا مَوْلَايَ فَرَجَهُمْ وَ فَرَجَنَا بِهِمْ، فَإِنَّكَ ضَمِنْتَ إِعْزَارَهُمْ بَعْدَ الدَّلَّةِ، وَ تَكْثِيرَهُمْ بَعْدَ الْقِلَّةِ، وَ إِظْهَارَهُمْ بَعْدَ الْخُمُولِ، يَا أَصْدَقَ الصَّادِقِينَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ،

فَأَسْأَلُكَ يَا إِلَهِي وَ سَيِّدِي مُتَضَرِّعًا إِلَيْكَ بِجُودِكَ وَ كَرَمِكَ، بَسْطَ أَمْلِي، وَ التَّجَاوُزَ عَنِّي، وَ قَبُولَ قَلِيلِ عَمَلِي وَ كَثِيرِهِ، وَ الزِّيَادَةَ فِي آيَاتِي، وَ تَبْلِيغِي ذَلِكَ الْمَشْهَدَ، وَ أَنْ تَجْعَلَنِي مِمَّنْ يُدْعَى فَيُجِيبُ إِلَى طَاعَتِهِمْ وَ مَوَالَاتِهِمْ وَ نَصْرِهِمْ، وَ تُرِينِي ذَلِكَ قَرِيبًا سَرِيعًا فِي عَافِيَةٍ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ».

سپس سر خود را به سوی آسمان بلند کن و بگو:

«أَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أَكُونَ مِنَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَكَ، فَأَعِذْنِي يَا إِلَهِي بِرَحْمَتِكَ مِنْ ذَلِكَ».

حضرت صادق علیه السلام در ادامه فرمود: ای پسر سنان، اگر چنین کنی، این عمل برای تو بهتر است از حج و عمره بسیار که در این راه از مالت انفاق کنی و بدنت را به سختی اندازی، و از خانواده و فرزندان جدا شوی. ای پسر سنان، بدان که هر کس در این روز، این نماز را به جا آورد، و دعایش را با اخلاص بخواند، و این عمل را با یقین و تصدیق انجام دهد، خداوند ده ویژگی به او عطا می کند. بعضی از آن ویژگی ها عبارتند از: خداوند او را از مرگ بد حفظ می کند،

خداوند او را از سختی‌ها و فقر ایمن می‌کند، خداوند تا هنگام مرگ دشمنی را بر او غلبه نمی‌دهد، خداوند او و فرزندانش تا چهار نسل را از جنون و جذام و پیسی حفظ می‌کند، خداوند شیطان و دوستانش را بر او و چهار نسل بعد از او چیره نمی‌سازد.

عبدالله بن سنان می‌گوید: بعد از سخنان حضرت صادق علیه‌السلام از نزد ایشان رفتم، در حالیکه چنین می‌گفتم: شکر خدای را به جا می‌آورم که بر من به واسطه معرفت و محبت شما منت نهاد، و از خداوند درخواست می‌کنم که به واسطه منت و رحمتش، مرا بر انجام آنچه از اطاعت شما واجب شده است، یاری فرماید.^{۹۱}

(۹) غسل زیارت حضرت سیدالشهدا علیه السلام از راه دور یا نزدیک

علقمه از حضرت باقر علیه السلام نقل می‌کند که فرمود: هر کس در روز عاشورا می‌خواهد از راه دور یا نزدیک، حسین بن علی علیه السلام را زیارت کند، غسل نماید.^{۹۲}

(۱۰) زیارت حضرت سیدالشهدا علیه السلام از راه دور و نزدیک

مالک جهنی از حضرت امام محمد باقر علیه السلام نقل می‌کند که فرمود: هر کس حسین بن علی علیهما السلام را در روز عاشورا زیارت کند به گونه‌ای که نزد قبر آن حضرت گریان شود، خداوند را در روز قیامت با ثواب دو میلیون حج و دو میلیون عمره و دو میلیون جهاد ملاقات می‌کند. و ثواب هر حج، هر عمره، و هر جهاد مثل ثواب کسی است که این اعمال را در خدمت رسول خدا صلی الله علیه و آله و ائمه راشدین علیهم السلام به جا آورده باشد. مالک گفت: از حضرتش پرسیدم: فدایت شوم، کسی که در شهرهای دور از کربلاست و نمی‌تواند در این روز به سوی قبر آن حضرت برود، چه عملی انجام دهد؟ فرمود: فرد در اوایل روز تا پیش از ظهر به صحرا یا به جای بلندی از منزلش برود و به سوی آن حضرت اشاره و سلام کند و در نفرین

^{۹۱} - مصباح المتعبد، ص ۷۸۲-۷۸۷ / بحار الأنوار، ج ۱۰، ص ۳۰۳-۳۰۷ به نقل از مصباح المتعبد/ زاد المعاد، ص ۳۸۷-۳۹۴/ مصباح

الزائر، ص ۲۶۱-۲۶۶

^{۹۲} - مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۳۰۸-۳۰۹ به نقل از المزار القديم

کردن بر قاتلین آن حضرت تلاش نماید و بعد از آن ، دو رکعت نماز بخواند. سپس بر حسین بن علی علیه السلام گریه و زاری نماید و به کسانی که در خانه اش هستند امر کند که بر حسین بن علی علیه السلام بگریند، و در خانه خود با اظهار بی تابی بر حسین بن علی علیه السلام، مصیبت حضرتش را اقامه نماید، و در این روز (شیعیان) به دیدار یکدیگر رفته و بر مصیبت حسین بن علی علیه السلام بگریند. من از جانب خداوند ضامنم که هرکسی این اعمال را انجام دهد، همه این ثواب ها شامل حال وی شود. راوی گفت: فدایت شوم، آیا شما این ثواب ها را ضامن شده ، تعهد می نمایید؟ فرمود: بله، من برای کسی که این اعمال را به جا آورد، تعهد می نمایم.^{۲۳}

(۱۰-۱) زیارت عاشورا

صالح بن عقبه و سیف بن عمیره نقل می کنند که علقمه به حضرت باقر علیه السلام عرض کرد: به من دعایی تعلیم فرما که حسین بن علی علیه السلام را در روز عاشورا از نزدیک زیارت کنم، و دعایی تعلیم فرما که اگر حضرتش را از نزدیک زیارت نکردم، بتوانم از شهرهای دور و از خانه ام به آن جناب اشاره کرده و سلام دهم. حضرت باقر علیه السلام فرمود: ای علقمه! بعد از تکبیر، به حسین بن علی علیه السلام اشاره کن و به وی (با زیارت عاشورا) سلام بده و سپس دو رکعت نماز بخوان.

پس اگر تو این زیارت را خواندی، دعا کرده ای به آنچه زائرین حضرتش از ملائکه، دعا(زیارت) می کنند، و خداوند برای تو یک میلیون درجه می نویسد، و تو مانند کسی می باشی که همراه حسین بن علی علیه السلام شهید شده است، و تو در درجات آن شهدا مشارکت کرده ای، و تو در زمره شهدایی که با آن جناب شهید شدند شناخته می شوی، و برای تو ثواب زیارت تمامی انبیا و رسولان الهی، و ثواب زیارت همه کسانی که بعد از قتل حسین علیه السلام آن جناب را زیارت کرده اند، نوشته می شود. ای علقمه! اگر بتوانی هر روز حسین بن علی علیه

^{۲۳} - بحار الأنوار، ج ۱۰۱، ص ۲۹۰-۲۹۱ به نقل از کامل الزیارات

السلام را با این زیارت (زیارت عاشورا)، زیارت کنی، زیارت کن که ثواب هر آنچه گفتم برای تو منظور خواهد شد.^{۲۴}

متن زیارت عاشورا:

نخست چند بار تکبیر بگو، و سپس رو به قبر حسین بن علی علیه السلام، بگو:
«السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا ابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَابْنَ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ، السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا ابْنَ فَاطِمَةَ سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا نَارَ اللَّهِ وَابْنَ نَارِهِ، وَ الْوِثَرَ الْمُؤَثَّرَ، السَّلَامُ عَلَیْكَ وَ عَلَى الْأَرْوَاحِ الَّتِي حَلَّتْ بِفِنَائِكَ، عَلَیْكُمْ مِنِّي جَمِيعاً سَلَامُ اللَّهِ أَبَداً مَا بَقِيَتْ وَ بَقِيَ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ.

يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ! لَقَدْ عَظَمْتَ الرَّزِيَّةَ، وَ جَلَّتْ وَ عَظُمَتِ الْمُصِيبَةُ بِكَ عَلَيْنَا وَ عَلَى جَمِيعِ أَهْلِ الْإِسْلَامِ، وَ جَلَّتْ وَ عَظُمَتِ مُصِيبَتُكَ فِي السَّمَاوَاتِ عَلَى جَمِيعِ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ، فَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً أَسَّسَتْ أَسَاسَ الظُّلْمِ وَ الْحُجُورِ عَلَیْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ، وَ لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً دَفَعَتْكُمْ عَن مَقَامِكُمْ، وَ أَرَاكَكُمْ عَن مَرَاتِبِكُمْ الَّتِي رَتَّبَكُمْ اللَّهُ فِيهَا، وَ لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلَتْكُمْ، وَ لَعَنَ اللَّهُ الْمُمَهِّدِينَ لَهُمْ بِالْتَّمَكِينِ مِنْ قِتَالِكُمْ، بَرِئْتُ إِلَى اللَّهِ وَ إِلَيْكُمْ مِنْهُمْ، وَ مِنْ أَشْيَاعِهِمْ وَ أَتْبَاعِهِمْ وَ أَوْلِيَائِهِمْ.

يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ! إِنِّي سَلَمْتُ لِمَنْ سَلَمَكُمْ، وَ حَرَبْتُ لِمَنْ حَارَبَكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَ لَعَنَ اللَّهُ آلَ زِيَادٍ وَ آلَ مَرْوَانَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ بَنِي أُمَيَّةَ قَاطِبَةً، وَ لَعَنَ اللَّهُ ابْنَ مَرْجَانَةَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ عُمَرَ بْنَ سَعْدٍ، وَ لَعَنَ اللَّهُ شَمْرَاءَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً أَسْرَجَتْ وَ أَلْجَمَتْ وَ تَنَقَّبَتْ لِقِتَالِكَ، بِأَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي، لَقَدْ عَظَمَ مُصَابِي بِكَ، فَاسْأَلُ اللَّهَ الَّذِي أَكْرَمَ مَقَامَكَ وَ أَكْرَمَنِي بِكَ أَنْ يَرْزُقَنِي طَلَبَ نَارِكَ، مَعَ إِمَامٍ مَنْصُورٍ مِنْ أَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ. اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي عِنْدَكَ وَجِيهاً بِالْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ.

يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ! إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ وَ إِلَى رَسُولِهِ، وَ إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَ إِلَى فَاطِمَةَ، وَ إِلَى الْحَسَنِ وَ إِلَيْكَ بِمُؤَالَاتِكَ، وَ بِالْبِرَاءَةِ مِنْ مَنْ أَسَّسَ أَسَاسَ ذَلِكَ، وَ بَنَى عَلَيْهِ بُنْيَانَهُ، وَ جَرَى فِي ظُلْمِهِ وَ جَوْرِهِ عَلَیْكُمْ وَ عَلَى أَشْيَاعِكُمْ، بَرِئْتُ إِلَى اللَّهِ وَ إِلَيْكُمْ مِنْهُمْ، وَ أَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ إِلَيْكُمْ بِمُؤَالَاتِكُمْ وَ مُؤَالَاةِ وَلِيِّكُمْ، وَ بِالْبِرَاءَةِ مِنْ أَعْدَائِكُمْ، وَ النَّاصِبِينَ لَكُمْ الْحُزْبِ، وَ بِالْبِرَاءَةِ مِنْ أَشْيَاعِهِمْ وَ

^{۲۴} - مصباح المتعجد ص ۷۷۳ و ۷۷۶

أَتْبَاعِهِمْ، إِنِّي سَلِّمٌ لِمَنْ سَأَلَكُمْ، وَ حَرْبٌ لِمَنْ حَارَبَكُمْ، وَ وِلِيٌّ لِمَنْ وَالَاكُمْ، وَ عَدُوٌّ لِمَنْ عَادَاكُمْ، فَاسْأَلِ اللَّهَ الَّذِي أَكْرَمَنِي بِمَعْرِفَتِكُمْ وَ مَعْرِفَةِ أَوْلِيَائِكُمْ، وَ رَزَقَنِي الْبِرَاءَةَ مِنْ أَعْدَائِكُمْ، أَنْ يَجْعَلَنِي مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ، وَ أَنْ يُثَبِّتَ لِي عِنْدَكُمْ قَدَمَ صِدْقِي فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ، وَ أَسْأَلُهُ أَنْ يُبَلِّغَنِي الْمَقَامَ الْمَحْمُودَ لَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ، وَ أَنْ يَرْزُقَنِي طَلَبَ ثَارِي [ثَارِكُمْ] مَعَ إِمَامٍ هُدَى [مَهْدِي] ظَاهِرٍ نَاطِقٍ بِالْحَقِّ مِنْكُمْ، وَ أَسْأَلُ اللَّهَ بِحَقِّكُمْ، وَ بِالشَّانِ الَّذِي لَكُمْ عِنْدَهُ، أَنْ يُعْطِيَنِي بِمُصَابِي بِكُمْ أَفْضَلَ مَا يُعْطِي مُصَابَاً بِمُصِيبَتِهِ مُصِيبَةً مَا أَعْظَمَهَا وَ أَعْظَمَ رَزِيَّتَهَا فِي الْإِسْلَامِ وَ فِي جَمِيعِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي فِي مَقَامِي هَذَا مِمَّنْ تَنَالَهُ مِنْكَ صَلَوَاتٌ وَ رَحْمَةٌ وَ مَغْفِرَةٌ.
 اللَّهُمَّ اجْعَلْ حَيَاتِي حَيَاةَ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ مَمَاتِي مَمَاتَ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ.
 اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا يَوْمٌ تَبَرَّكَتَ بِهِ بَنُو أُمِّيَّةٍ، وَ ابْنُ آكِلَةِ الْأَكْبَادِ، اللَّعِينُ ابْنُ اللَّعِينِ، عَلَى لِسَانِكَ وَ لِسَانِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، فِي كُلِّ مَوْطِنٍ وَ مَوْقِفٍ وَ قَفٍّ فِيهِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ.
 اللَّهُمَّ الْعَنَ أَبَا سُفْيَانَ وَ مُعَاوِيَةَ وَ يَزِيدَ بْنَ مُعَاوِيَةَ، عَلَيْنِهِمْ مِنْكَ اللَّعْنَةُ أَبَدَ الْأَبْدِينَ، وَ هَذَا يَوْمٌ فَرِحَتْ بِهِ آلُ زِيَادٍ وَ آلُ مَرْوَانَ بِقَتْلِهِمُ الْحُسَيْنَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ، اللَّهُمَّ فَضَاعِفْ عَلَيْنِهِمُ اللَّعْنَ مِنْكَ وَ الْعَذَابَ [الْأَلِيمَ]، اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ فِي هَذَا الْيَوْمِ وَ فِي مَوْقِفِي هَذَا وَ أَيَّامِ حَيَاتِي، بِالْبِرَاءَةِ مِنْهُمْ، وَ اللَّعْنَةِ عَلَيْهِمْ، وَ بِالْمُؤَالَاةِ لِنَبِيِّكَ وَ آلِ نَبِيِّكَ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ».

پس ۱۰۰ مرتبه می گوی:

«اللَّهُمَّ الْعَنِ أَوَّلَ ظَالِمٍ ظَلَمَ حَقَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ آخِرَ تَابِعٍ لَهُ عَلَى ذَلِكَ، اللَّهُمَّ الْعَنِ الْعِصَابَةَ الَّتِي جَاهَدَتِ الْحُسَيْنَ، وَ شَايَعَتْ وَ بَايَعَتْ وَ تَابَعَتْ عَلَى قَتْلِهِ، اللَّهُمَّ الْعَنْهُمْ جَمِيعاً»

پس ۱۰۰ مرتبه می گوی:

«السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، وَ عَلَى الْأَرْوَاحِ الَّتِي حَلَّتْ بِفِنَائِكَ، عَلَيْكَ مِنِّي سَلَامُ اللَّهِ أَبَدًا مَا بَقِيَتْ، وَ بَقِيَّ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ، وَ لَا جَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي لِزِيَارَتِكُمْ، السَّلَامُ عَلَى الْحُسَيْنِ، وَ عَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ، وَ عَلَى أَوْلَادِ الْحُسَيْنِ، وَ عَلَى أَصْحَابِ الْحُسَيْنِ»

پس می گوی:

«اللَّهُمَّ خُصَّ أَنْتَ أَوَّلَ ظَالِمٍ بِاللَّعْنِ مَيِّ، وَ أبدأ بِهِ أَوَّلًا، ثُمَّ [العن] الثَّانِي وَ الثَّالِثَ وَ الرَّابِعَ، اللَّهُمَّ العن يَزِيدَ خَامِسًا، وَ العن عُبَيْدَ اللَّهِ بنَ زِيَادٍ وَ ابْنَ مَرْجَانَةَ، وَ عُمَرَ بنَ سَعْدٍ وَ شِمْرًا، وَ آلَ أَبِي سُفْيَانَ وَ آلَ زِيَادٍ وَ آلَ مَرْوَانَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ»

پس به سجده می‌روی و می‌گویی:

«اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ حَمْدَ الشَّاكِرِينَ لَكَ عَلَى مُصَابِهِمْ، الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى عَظِيمِ رِزْقِي، اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي شَفَاعَةَ الْحُسَيْنِ يَوْمَ الْوُرُودِ، وَ ثَبَّتْ لِي قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَكَ مَعَ الْحُسَيْنِ وَ أَصْحَابِ الْحُسَيْنِ، الَّذِينَ بَدَّلُوا مَهْجَهُمْ دُونَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ».^{۲۰}

پس دو رکعت نماز زیارت می‌خوانی.

(۱۱) دعای حضرت سیدالشهدا علیه السلام در روز عاشورا به منظور فرج حضرت مهدی علیه السلام

حضرت زین العابدین علیه السلام فرمود: پدرم در روز عاشورا در حالیکه خون شدیدی از وی می‌ریخت، مرا به آغوش گرفت و فرمود: پسر! دعایی را به تو یاد می‌دهم که فاطمه علیها السلام به من یاد داد. این دعا را جبرئیل به رسول خدا صلی الله علیه وآله آموخت و ایشان به دخترش تعلیم داد. هر گاه حاجتی، غم و اندوهی، بلائی، و امر بزرگی پیش آمد، این دعا را بخوان:

«يَحَقُّ يَسَ وَ الْقُرْآنِ الْحَكِيمِ، وَ يَحَقُّ طَه وَ الْقُرْآنِ الْعَظِيمِ، يَا مَنْ يَقْدِرُ عَلَى حَوَائِجِ السَّائِلِينَ، يَا مَنْ يَعْلَمُ مَا فِي الصَّمِيرِ، يَا مَنْ نَفَسًا عَنِ الْمَكْرُوبِينَ، يَا مُفَرِّجًا عَنِ الْمُغْمُومِينَ، يَا رَاحِمَ الشَّيْخِ الْكَبِيرِ، يَا رَازِقَ الطِّفْلِ الصَّغِيرِ، يَا مَنْ لَا يَحْتَاجُ إِلَى التَّفْسِيرِ، صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ أَفْعَلَ بِي كَذَا وَ كَذَا».^{۲۱}

به جای کذا و کذا حاجت خود را بخواهید.

^{۲۰} - مصباح‌المتجهد، ص ۷۷۳-۷۷۶/بحار الأنوار، ج ۱۰، ص ۲۹۱-۲۹۳ به نقل از کامل‌الزیارات/شفاء الصدور، ج ۱، ص ۱۰۱-۱۰۴ به

نقل از المزارالقديم

^{۲۱} - بحار الأنوار، ج ۹۵، ص ۱۹۶ به نقل از دعوات راوندی

(۱۲) تعزیت به حضرات معصومین علیهم السلام در آخر روز عاشورا

مرحوم سید بن طاووس در اقبال الاعمال می نویسد:

«در اواخر روز عاشورا، بایست و بر رسول خدا صلی الله علیه وآله و موالی خود امیرالمؤمنین علیه السلام، فاطمه زهرا، حسن بن علی، و عترت پاک ایشان صلوات الله علیهم اجمعین، سلام فرست و با قلبی اندوهناک و چشمی گریان و زبانی ذلیل به ایشان تعزیت بگو، و از خداوند و ایشان به واسطه کوتاهی در آنچه از حق ایشان بر تو واجب بوده است عذرخواهی کن».^{۲۷}

مرحوم محدث قمی در مفاتیح الجنان در بیان اعمال روز عاشورا، به جهت تعزیت به رسول خدا صلی الله علیه وآله و فاطمه زهرا سلام الله علیه و ائمه معصومین علیهم السلام در آخر روز عاشورا بخشی از یکی از زیارات مطلقه حضرت سید الشهداء علیه السلام را نقل می کند. مرحوم سید بن طاووس در کتاب «مصباح الزائر»، این زیارت را به صورت کامل، اینچنین روایت کرده است:

چون به نزد حرم اباعبدالله علیه السلام رسیدی می ایستی و می گویی:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاعْطِنِي فِي هَذَا الْمَقَامِ رَغْبَتِي عَلَى حَقِيقَةِ إِيْمَانِي بِكَ وَبِرَسُولِكَ وَبِوَلَاةِ أَمْرِكَ، الْحَرَمُ حَرَمُ اللَّهِ وَحَرَمُ رَسُولِهِ وَحَرَمُكَ، يَا مَوْلَايَ أَتَأْذُنُ لِي بِالذُّخُولِ إِلَى حَرَمِكَ، فَإِنْ لَمْ أَكُنْ لِدَلِّكَ أَهْلًا فَأَنْتَ لِدَلِّكَ أَهْلٌ عَنِ إِذْنِكَ، يَا مَوْلَايَ أَدْخُلْ حَرَمَ اللَّهِ وَحَرَمَكَ».

پس داخل می شوی و مقابل ضریح قرار گرفته و می گویی:

«السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ آدَمَ صَفْوَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ نُوحٍ نَبِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ مُوسَى كَلِيمِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ عِيسَى رُوحِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ مُحَمَّدٍ حَبِيبِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ عَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ الْحَسَنِ الشَّهِيدِ سِبْطِ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ الْبَشِيرِ النَّذِيرِ وَابْنَ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ فَاطِمَةَ سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ

^{۲۷} - بحار الأنوار، ج ۹۸، ص ۳۴۴-۳۴۵ به نقل از اقبال الاعمال

عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَيْرَةَ اللَّهِ وَابْنَ خَيْرَتِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ثَارَ اللَّهِ وَابْنَ ثَارِهِ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْوَيْثُرُ الْمَوْثُورُ،

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْإِمَامُ الْهَادِي الرَّزِيُّ، وَ عَلَى الْأَرْوَاحِ الَّتِي حَلَّتْ بِفِنَائِكَ، وَ أَقَامَتْ فِي جِوَارِكَ، وَ
وَقَدَّتْ مَعَ زُورِكَ،

السَّلَامُ عَلَيْكَ مَيِّ مَا بَقِيَتْ وَ بَقِيَ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ، فَلَقَدْ عَظُمَتْ بِكَ الرَّزِيَّةُ، وَ جَلَّ الْمَصَابُ فِي
الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُسْلِمِينَ وَ فِي أَهْلِ السَّمَاوَاتِ أَجْمَعِينَ وَ فِي سُكَّانِ الْأَرْضِينَ، فَ إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ
رَاجِعُونَ، وَ صَلَوَاتُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ وَ تَحِيَّاتُهُ عَلَيْكَ وَ عَلَى آبَائِكَ الطَّيِّبِينَ الْمُنتَجِبِينَ، وَ عَلَى ذُرَارِيهِمْ
الْهُدَاةِ الْمُهْدِيِّينَ،

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ وَ عَلَيْهِمْ وَ عَلَى رُوحِكَ وَ عَلَى أَرْوَاحِهِمْ وَ عَلَى ثُرْبَتِكَ وَ عَلَى ثُرْبَتِهِمْ،
اللَّهُمَّ لَقِّهِمْ رَحْمَةً وَ رِضْوَانًا وَ رَوْحًا وَ رَيْحَانًا،

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، يَا ابْنَ خَاتِمِ النَّبِيِّينَ وَ ابْنَ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ، يَا ابْنَ سَيِّدَةِ
نِسَاءِ الْعَالَمِينَ،

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَهِيدُ يَا ابْنَ الشَّهِيدِ، يَا أَخَا الشَّهِيدِ، يَا أَبَا الشُّهَدَاءِ،

اللَّهُمَّ بَلِّغْهُ عَنِّي فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَ فِي هَذَا الْيَوْمِ وَ فِي هَذَا الْوَقْتِ وَ فِي كُلِّ وَقْتٍ تَحِيَّةً كَثِيرَةً وَ سَلَامًا،
سَلَامَ اللَّهِ عَلَيْكَ وَ رَحْمَتَهُ اللَّهُ وَ بَرَكَاتُهُ يَا ابْنَ سَيِّدِ الْعَالَمِينَ وَ عَلَى الْمُسْتَشْهِدِينَ مَعَكَ سَلَامًا مُتَّصِلًا
مَا اتَّصَلَ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ،

السَّلَامُ عَلَى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ الشَّهِيدِ، السَّلَامُ عَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ الشَّهِيدِ، السَّلَامُ عَلَى الْعَبَّاسِ بْنِ
أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ الشَّهِيدِ، السَّلَامُ عَلَى الشُّهَدَاءِ مِنْ وُلْدِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَى الشُّهَدَاءِ مِنْ وُلْدِ
الْحُسَيْنِ، السَّلَامُ عَلَى الشُّهَدَاءِ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ، السَّلَامُ عَلَى الشُّهَدَاءِ مِنْ وُلْدِ جَعْفَرٍ وَ عَقِيلِ، السَّلَامُ
عَلَى كُلِّ مُسْتَشْهِدٍ مَعَهُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ،

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ بَلِّغْهُمْ عَنِّي تَحِيَّةً كَثِيرَةً وَ سَلَامًا،

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَحْسَنَ اللَّهُ لَكَ الْعَزَاءَ فِي وَلَدِكَ الْحُسَيْنِ،

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا فَاطِمَةَ، أَحْسَنَ اللَّهُ لَكَ الْعَزَاءَ فِي وَلَدِكَ الْحُسَيْنِ،

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، أَحْسَنَ اللَّهُ لَكَ الْعَزَاءَ فِي وَلَدِكَ الْحُسَيْنِ،

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا مُحَمَّدٍ الْحَسَنَ، أَحْسَنَ اللَّهُ لَكَ الْعَزَاءَ فِي أَخِيكَ الْحُسَيْنِ،
يَا مَوْلَايَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، أَنَا ضَيْفُ اللَّهِ وَضَيْفُكَ، وَجَارُ اللَّهِ وَجَارُكَ، وَ لِكُلِّ ضَيْفٍ وَ جَارٍ قَرَى وَ
قَرَايَ فِي هَذَا الْوَقْتِ أَنْ تَسْأَلَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ وَ تَعَالَى أَنْ يَرْزُقَنِي فَكَأَنَّكَ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ، إِنَّهُ سَمِيعُ الدُّعَاءِ
قَرِيبٌ مُجِيبٌ».

پس ضريح را بوسیده و به نزد رأس حضرتش برو و بایست و بگو:

«السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَرِيحَ الْعِبْرَةِ السَّاكِبَةِ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا قَرِينَ الْمُصِيبَةِ الرَّاتِبَةِ،
بِاللَّهِ أَفْسِمُ، لَقَدْ طَيَّبَ اللَّهُ بِكَ التُّرَابَ، وَ أَعْظَمَ بِكَ الْمَصَابَ، وَ أَوْضَحَ بِكَ الْكِتَابَ، وَ جَعَلَكَ وَ
جَدَّكَ وَ أَبَاكَ وَ أُمَّكَ وَ أَخَاكَ وَ أَوْلَادَكَ عِبْرَةً لِأُولِي الْأَلْبَابِ،

أَشْهَدُ أَنَّكَ تَسْمَعُ الْخُطَابَ وَ تَرُدُّ الْجَوَابَ، فَصَلِّ اللَّهُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ الْمَيَامِينِ الْأَطْيَابِ،
فَهَا أَنَا ذَا نَحْوِكَ، قَدْ أَتَيْتُ وَ إِلَى فِتَائِكَ التَّجَاثُ، أَرْجُو بِذَلِكَ الْقُرْبَةَ إِلَيْكَ وَ إِلَى جَدِّكَ وَ أَبِيكَ، فَصَلِّ
اللَّهُ عَلَيْكَ يَا إِمَامِي وَ ابْنَ إِمَامِي، كَأَنِّي بِكَ يَا مَوْلَايَ فِي عَرَصَاتِ كَرْبَلَاءَ تُنَادِي فَلَا تُجَابُ، وَ
تَسْتَعِيضُ فَلَا تُغَاثُ، وَ تَسْتَجِيرُ فَلَا تُجَارُ، يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَكَ فَأَفُوزَ فَوْزاً عَظِيماً،
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى رُوحِهِ وَ جَسَدِهِ، وَ بَلِّغْهُ عَنِّي تَحِيَّةً كَثِيرَةً وَ سَلَاماً وَ رَحْمَةً وَ بَرَكَةً وَ رِضْوَاناً وَ خَيْراً
دَائِماً وَ غُفْرَاناً، إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ قَرِيبٌ مُجِيبٌ».

پس خود را روی قبر انداخته، آن را ببوس و بگو:

«بِأَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، بِأَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، لَقَدْ عَظَمَتِ الْمُصِيبَةُ، وَ جَلَّتِ
الرَّزِيَّةُ بِكَ عَلَيْنَا وَ عَلَى جَمِيعِ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ، فَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً أَسْرَجَتْ وَ أَلْجَمَتْ وَ تَهَيَّأَتْ
لِقِتَالِكَ، يَا مَوْلَايَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، قَصَدْتُ حَرَمَكَ وَ أَتَيْتُ مَشْهَدَكَ، أَسْأَلُ اللَّهَ بِالشَّانِ الَّذِي لَكَ
عِنْدَهُ، وَ بِالْمَحَلِّ الَّذِي لَكَ لَدَيْهِ أَنْ يُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ أَنْ يَجْعَلَنِي مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا وَ
الْآخِرَةِ».

پس در بالای سر، دو رکعت نماز بخوان و برای آنچه می خواهی دعا کن. سپس به نزد علی بن
الحسین علیه السلام و شهدا برو و بر آنها سلام بفرست. پس سرت را بلند کن و این صلوات را
بخوان:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَصَلِّ عَلَى الْحُسَيْنِ الْمَظْلُومِ الشَّهِيدِ، قَتِيلِ الْعَبْرَاتِ، وَ أَسِيرِ الْكُرْبَاتِ، صَلَاةً نَامِيَةً زَاكِيَةً مُبَارَكَةً يَصْعَدُ أَوْلُهَا وَلَا يُنْفَدُ آخِرُهَا، أَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ أَوْلَادِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ،

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْإِمَامِ الشَّهِيدِ الْمُقْتُولِ الْمَظْلُومِ الْمَخْذُولِ، وَالسَّيِّدِ الْقَائِدِ الْعَابِدِ الزَّاهِدِ الْوَصِيِّ الْخَلِيفَةِ الْإِمَامِ الصِّدِّيقِ الطَّهْرِ الطَّاهِرِ الطَّيِّبِ الْمُبَارَكِ، وَالرَّضِيِّ الْمَرْضِيِّ، وَالتَّقِيِّ الْهَادِي الْمَهْدِيِّ الزَّاهِدِ الدَّائِدِ الْمُجَاهِدِ الْعَالِمِ، إِمَامِ الْهُدَى وَ سَبْطِ الرَّسُولِ وَ قُرَّةِ عَيْنِ الْبَتُولِ صَلَوَاتِ اللَّهِ عَلَيْهَا. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِي وَ مَوْلَايَ كَمَا عَمِلَ بِطَاعَتِكَ، وَ نَهَى عَنِ مَعْصِيَتِكَ، وَ بَالَعَ فِي رِضْوَانِكَ، وَ أَقْبَلَ عَلَى إِيْمَانِكَ، غَيْرَ قَابِلٍ فِيكَ غُدْرًا سِرًّا وَ عَلَانِيَةً، يَدْعُو الْعِبَادَ إِلَيْكَ، وَ يَدُلُّهُمْ عَلَيْكَ، وَ قَامَ بَيْنَ يَدَيْكَ، يَهْدِمُ الْجُورَ بِالصَّوَابِ، وَ يُجَيِّ السُّنَّةَ بِالْكِتَابِ، فَعَاشَ فِي رِضْوَانِكَ مَكْدُودًا، وَ مَضَى عَلَى طَاعَتِكَ وَ فِي أَوْلِيَائِكَ مَكْدُوحًا، وَ قَضَى إِلَيْكَ مَفْقُودًا، لَمْ يَعْصِكَ فِي لَيْلٍ وَ لَا فِي نَهَارٍ، بَلْ جَاهَدَ فِيكَ الْمُتَنَافِقِينَ وَ الْكُفَّارَ، اللَّهُمَّ فَاجِرِهِ خَيْرَ جَزَاءِ الصَّادِقِينَ الْأَبْرَارِ، وَ ضَاعِفَ عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ وَ لِقَاتِلِيهِ الْعِقَابَ، فَقَدْ قَاتَلَ كَرِيمًا وَ قُتِلَ مَظْلُومًا وَ مَضَى مَرْحُومًا، يَقُولُ: أَنَا ابْنُ رَسُولِ اللَّهِ مُحَمَّدٍ، وَ ابْنُ مَنْ رَزَى وَ عَبَدَ فَقَتَلُوهُ بِالْعَمْدِ الْمُعْتَمَدِ، قَتَلُوهُ عَلَى الْإِيْمَانِ، وَ أَطَاعُوا فِي قَتْلِهِ الشَّيْطَانَ، وَ لَمْ يُرَاقِبُوا فِيهِ الرَّحْمَنَ،

اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى سَيِّدِي وَ مَوْلَايَ صَلَاةً تَرْفَعُ بِهَا ذِكْرَهُ، وَ تُظْهِرُ بِهَا أَمْرَهُ، وَ تُعَجِّلُ بِهَا نَصْرَهُ، وَ اخْصُصْهُ بِأَفْضَلِ قِسْمِ الْفَضَائِلِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَ زِدْهُ شَرَفًا فِي أَعْلَى عِلِّيِّينَ، وَ بَلِّغْهُ أَعْلَى شَرَفِ الْمُكْرَمِينَ، وَ ارْفَعْهُ مِنْ شَرَفِ رَحْمَتِكَ فِي شَرَفِ الْمُقَرَّبِينَ فِي الرَّفِيعِ الْأَعْلَى، وَ بَلِّغْهُ الْوَسِيلَةَ وَ الْمَنْزِلَةَ الْجَلِيلَةَ وَ الْفَضْلَ وَ الْفَضِيلَةَ وَ الْكِرَامَةَ الْجَزِيلَةَ،

اللَّهُمَّ وَ اجْزِهِ عَنَّا أَفْضَلَ مَا جَارَيْتَ إِمَامًا عَنِ رَعِيَّتِهِ، وَ صَلِّ عَلَى سَيِّدِي وَ مَوْلَايَ كُلَّمَا ذُكِرَ وَ كُلَّمَا لَمْ يُذْكَرْ، يَا سَيِّدِي وَ مَوْلَايَ أَدْخِلْنِي فِي حِزْبِكَ وَ زُمْرَتِكَ، وَ اسْتَوْهِبْنِي مِنْ رَبِّكَ وَ رَبِّي، فَإِنَّ لَكَ عِنْدَ اللَّهِ جَاهًا وَ قَدْرًا وَ مَنْزِلَةً رَفِيعَةً، إِنْ سَأَلْتَ أُعْطِيتَ، وَ إِنْ شَفَعْتَ شُفِّعْتَ، اللَّهُ اللَّهُ فِي عَبْدِكَ وَ مَوْلَاكَ، لَا تُخَلِّني عِنْدَ الشَّدَائِدِ وَ الْأَهْوَالِ لِسُوءِ عَمَلِي وَ قَبِيحِ فِعْلِي وَ عَظِيمِ جُرْمِي، فَإِنَّكَ أَمَلِي وَ رَجَائِي وَ ثِقَّتِي وَ مُعْتَمِدِي وَ وَسِيلَتِي إِلَى اللَّهِ، رَبِّي وَ رَبِّكَ، لَمْ يَتَوَسَّلِ الْمُتَوَسِّلُونَ إِلَى اللَّهِ بِوَسِيلَةٍ هِيَ أَعْظَمُ حَقًّا وَ لَا أَوْجَبُ حُرْمَةً وَ لَا أَجَلُ قَدْرًا عِنْدَهُ مِنْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ، لَا خَلْفَتِي اللَّهُ عَنْكُمْ

بِدُنُوبِي وَجَمَعَنِي وَإِيَّاكُمْ فِي جَنَّةِ عَدْنِ الَّتِي أَعَدَّهَا لَكُمْ وَإِلْوَلِيَائِكُمْ، إِنَّهُ خَيْرُ الْغَافِرِينَ وَأَرْحَمُ
الرَّاحِمِينَ،

اللَّهُمَّ أْبَلِّغْ سَيِّدِي وَمَوْلَايَ تَحِيَّةً كَثِيرَةً وَسَلَامًا، وَارْدُدْ عَلَيْنَا مِنْهُ الشَّحِيَّةَ وَالسَّلَامَ، إِنَّكَ جَوَادٌ
كَرِيمٌ، وَصَلِّ عَلَيْهِ كُلَّمَا ذُكِرَ السَّلَامُ وَكُلَّمَا لَمْ يُذَكَّرْ، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ».

پس دو رکعت نماز زیارت بخوان و دعا کن.^{۲۸}

---

^{۲۸} - بحار الأنوار، ج ۱۰۱، ص ۲۲۲-۲۲۶ به نقل از مصباح الزائر/ مصباح الزائر، ص ۲۴۵-۲۴۹